

Prof. dr hab. Halina Zięba-Załużka  
Zakład Prawa Konstytucyjnego i Praw Człowieka  
Instytut Nauk Prawnych-Kolegium Nauk Społecznych  
Uniwersytet Rzeszowski

## RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr. Michała Strzępka

pt. *Konstytucyjny status samorządu zawodowego*

*przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Marka Zubika*

Warszawa 2022, ss. 361.

### 1. Uwagi ogólne i wybór tematu

Zainteresowanie problematyką dostępności do zawodów prawniczych w Polsce, ze względu na nie w pełni ukształtowany system zawodów zaufania publicznego, a także z uwagi na niespójność regulacji ustawowych z Konstytucją, lub ich brak, ma szczególne znaczenie. Recenzowana praca dotyczy wielu ważnych doktrynalnie zagadnień. Są one istotne nie tylko z praktycznego lecz również z teoretycznego punktu widzenia. W ostatnich czasach można w naszym kraju zaobserwować znaczący wzrost zainteresowania tą problematyką, którego efektem jest nie tylko dyskusja polityczna, ale także opracowania naukowe. Autor wpisuje się w ten nurt, przygotowując pracę zorientowaną na aspekty konstytucyjne wykonywania zawodów prawniczych w ramach korporacji zawodowych, co wydaje się ważne, a dotychczas nieco pominięte. **Stąd wybór tematu rozprawy doktorskiej uważam za poprawny.** Dziś bowiem, w zdecydowanej większości krajów gospodarki wolnorynkowej dostęp do zawodów równoważnych polskim zawodom prawniczym jest poprzez działanie korporacji zawodowych limitowany. O ile jednak w okresie kształtowania się profesji prawniczych członków poszczególnych korporacji zawodowych przyjmowano wedle uznania i rekomendacji, o tyle z uwagi na obserwacje, iż nie wpływało to pozytywnie na poziom i standardy sprawowania wymiaru sprawiedliwości, co najmniej od dwóch stuleci przed przyjęciem do korporacji prawniczych sięgano do rozmaitych form sprawdzających kwalifikacje danego kandydata do zawodu. Początki takiego stanu rzeczy związane są zaś przede wszystkim z prawodawstwem amerykańskim wieku osiemnastego i dziewiętnastego, jak również z wyborem Andrew Jacksona na urząd prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki. Jednym z podnoszonych wówczas powodów zmian dotychczasowej praktyki była kwestia zbyt daleko idącej dowolności stosowanej



przez członków korporacji prawniczych w naborze do zawodu, co miało prowadzić do powstania kadr, którym brakowało odpowiedniej wiedzy i cech charakterologicznych, co zaś miało być jednym z podstawowych warunków niezakłóconego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Zderzenie tych faktów z dzisiejszą rzeczywistością, w kontekście konstytucyjnym, jest nie lada wyzwaniem i wymaga szerokiego spojrzenia na tę problematykę. Trudu takiego, przez pryzmat art. 17 Konstytucji RP podjął się Autor. Wskazał również we wstępie powody, które miały wpływ na wybór tematu: po pierwsze, zdecydowała o tym ważna rola samorządów zawodowych w życiu społecznym; po drugie, fakt, iż dla tych podmiotów istotną rolę odgrywają Konstytucja i konstytucyjna regulacja samorządu zawodowego; po trzecie, brak szczegółowej analizy rozwiązań Konstytucji kształtujących tę instytucję.

## **2. Metodyka badawcza (cele, założenia metody)**

Celem rozprawy jest więc analiza konstytucyjnego uregulowania statusu samorządu zawodowego mająca za zadanie przybliżyć sens tego przepisu oraz znaczenie jego poszczególnych sformułowań. W rozważaniach podjęto próbę przedstawienia samorządu zawodowego zarówno z perspektyw teoretycznej, jak i historycznej. Głównym punktem odniesienia są wyroki Trybunału Konstytucyjnego. Autor ukierunkowuje badania nie na całą problematykę samorządu, ale tylko na pewien jej wycinek – na samorząd zawodowy, o konstytucyjnie zdeterminowanych cechach. Jest to istotne ograniczenie przedmiotu pracy, celowo przyjęte przez Autora (nie należy z tego powodu czynić zarzutów), pozostawiające na uboczu rozważania nad innymi formami decentralizacji. Jednym z celów pracy, który nie wybrzmiał mi zbyt wyraziście a szkoda jest pokazanie, iż art. 17 Konstytucji RP chroni przede wszystkim prawa i wolności obywatela, stanowi bowiem normę ograniczającą swobodę ustawodawcy. Uniemożliwia też nieograniczone powoływanie i wyposażanie w kompetencje korporacji zawodowych. Zamiarem analizy podjętej w pracy zgodnie z intencją Autora, jest wykazanie, iż art. 17 ust. 1 Konstytucji daje odrębną podstawę, niezależnie od art. 31 ust. 3 Konstytucji, do ingerencji w dwie konstytucyjne wolności jednostki: wolność wykonywania zawodu wyrażoną w art. 65 ust. 1 Konstytucji i wolność działalności gospodarczej gwarantowanej w art. 20 i 22 tego aktu. Nadanie pewnym zawodom charakteru zawodów zaufania publicznego oznacza, ustawową dopuszczalność nakładania pewnych ograniczeń w zakresie konstytucyjnej swobody dostępu do zawodu i jego wykonywania. Podkreślał to także Trybunał Konstytucyjny uważając, iż zawody zaufania publicznego muszą być poddane stosownej reglamentacji także dla bezpieczeństwa obrotu prawnego.



Głównym przesłaniem pracy pozostaje zaś nie odpowiedź na pytanie, czy istnieje podstawa konstytucyjna ograniczenia wolności wymienionych w Konstytucji, lecz czy wprowadzenie owych reglamentacji spełnia wymagania zawarte we wzorcu, jaki stanowi art.31 ust.3 Konstytucji? W przypadku zawodów zaufania publicznego zasadność postawionego pytania winno się uzupełnić o kwestię, czy zadania nałożone na samorząd wypełniające treść art. 17 ust.1 Konstytucji, zezwalają na stwierdzenie, iż dla ich skutecznego wyegzekwowania powinno się wprowadzić ograniczenia w korzystaniu z wolności konstytucyjnych. Autor stawia sobie szereg pytań w treści pracy w pracy. Pyta więc: czy art. 17 ust.1 Konstytucji RP dopuszcza wykonywanie zawodów zaufania publicznego poza samorządem typu korporacyjnego? Do czego art.17 ust.1 Konstytucji RP upoważnia i zobowiązuje samorząd zawodów zaufania publicznego? Jak art.17 ust. 1 Konstytucji RP rzutuje na stosowanie art. 65 ust.1 Konstytucji RP? Jak daleko mogą sięgać limitacje w dostępności do wykonywania zawodów zaufania publicznego w świetle unormowań art.65 ust.1 w relacji z art. 31 ust.3 Konstytucji RP? Czy ograniczenia z art. 17 ust.1 mają znaczenie dla zasady państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP? Wreszcie art. 17 ust. 1 Konstytucji zdaniem Autora stanowi podstawę do wysuwania tezy, że w istotę zawodu zaufania publicznego wpisana jest reglamentacja zawodu (s.94). Ta z kolei wynika z zaufania publicznego, jakim powinny być obdarzane osoby uprawiające takie zawody, jak również z egzekwowania wymogu należytego wykonywania zawodu. Reglamentacja zawodu wywołuje konsekwencje zasadniczo w zakresie korzystania z wolności działalności gospodarczej i wolności wykonywania zawodu. Nie istnieje tym samym pełna swoboda w zakresie korzystania przez uprawiających takie zawody z wolności wykonywania zawodu i działalności gospodarczej.

Z tego wynika zdaniem Autora, iż nie można i nie powinno się odmawiać prawa ustawodawcy do takiego ukształtowania modelu samorządności korporacyjnej, który uważa za słuszny i właściwy dla dobra i bezpieczeństwa obywateli.

Podnosi wreszcie problem zniesienia samorządu zawodowego i za TK widzi możliwość przyjęcia tezy, że utworzenie samorządu zawodowego nie jest warunkiem wykonywania zawodu zaufania publicznego. Mówiąc innymi słowy, można wykonywać zawód zaufania publicznego poza samorządem zawodowym. Trybunał zaznaczył bowiem, że nie ma decydującego znaczenia, czy względy przemawiające za zniesieniem samorządu zawodowego występowały od początku, czy powstały później, w czasie obowiązywania ustawy będącej podstawą istnienia samorządu (s.166 i n.) Wyraził przy tym pogląd, że zniesienie samorządu zawodowego nie jest zakazane. Trybunał m.in. stwierdził, że raz utworzony samorząd nie korzysta z przymiotu trwałości i niezmienności. Tak więc dopuszczalność zniesienia samorządu zawodowego można



wyprowadzić z normy zawartej w art. 17 Konstytucji. TK zaznaczył także, że między tworzeniem a zniesieniem samorządu zawodowego nie występuje pełna symetria.

„Powyższe wypowiedzi TK skłaniają do przyjęcia dwóch uogólnień. Po pierwsze, Trybunał wykluczył automatyzm w zakresie podejmowania decyzji o znoszeniu samorządu zawodowego. Po drugie, decyzja ta powinna być uwarunkowana zaistnieniem określonych przesłanek. Wystarczające jest przy tym stwierdzenie, że prawidłowe wykonywanie zawodu zostało zapewnione albo dany zawód nie ma cech zawodu zaufania publicznego”.

Te i inne wątki związane z art. 17 Konstytucji znajdziemy w rozwiniętej treści pracy, a to dowodzi rzetelności i wielowątkowości badań tematyki, której Autor się podjął.

Poważnym mankamentem dysertacji jest brak wyodrębnionych i sformułowanych literalnie we wstępie tez i hipotez badawczych. Recenzentka poszukiwała je w treści pracy np. na stronie 62, 94 i innych, co znacznie utrudniło recenzentce ocenę ich realizacji.

Metody badawcze zastosowane do realizacji tematu i celu pracy uznać należy za właściwe. Autor, by osiągnąć cel pracy, zastosował przede wszystkim metodę prawną-dogmatyczną, metodę analizy pojęć i konstrukcji prawnych, metodę historyczno-prawną. Baza źródłowa jest obszerna i zróżnicowana. W pracy nie zabrakło wykazu źródeł prawnych w niej wykorzystanych, orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, czy sądów, a także stenogramów sejmowych, dokumentów czy opinii, co niewątpliwie pozwoliło wysoko ocenić pracę Autora, a samą dysertację uczyniło bardziej przejrzystą.

**Autor zrealizował cel pracy szeroko zakreślony we wstępie i co warto podkreślić** wnikliwie i w sposób zupełny udziela odpowiedzi na sygnalizowane w treści pracy pytania i zagadnienia.

### **3. Systematyka pracy**

Praca składa się ze wstępu i dziewięciu rozdziałów, podzielonych na podrozdziały i mniejsze jednostki redakcyjne, oraz z zakończenia. Kolejność rozdziałów jest w pełni zasadna. Pierwszy rozdział stanowi teoretyczny przegląd stanowisk doktryny prawniczej dotyczący zasad ustrojowych związanych z samorządem w ogólności. Stąd niezbędna była analiza poglądów odnoszących się do samorządu. Pojęcie samorządu jako jedno z podstawowych zagadnień prawnych doczekało się licznych publikacji w różnych okresach historycznych i warunkach ustrojowych. Dlatego Autor zdecydował o podejściu historycznym. A to dało możliwość przeglądu poglądów doktryny zarówno prawa administracyjnego, jak i konstytucyjnego i pozwoliło przyjąć podstawowe założenia na temat pojęcia samorządu, a także pokazać jego ewolucję.





Drugi rozdział to wskazanie na specyficzne cechy, umożliwiające wyróżnienie samorządu zawodowego spośród innych typów samorządu. Zasadniczy trzon rozważań odnosi się do ujęcia samorządu zawodowego w Konstytucji. W rezultacie drugi rozdział przedstawia przede wszystkim poszczególne konstrukcje art. 17 ust. 1 Konstytucji i znaczenie, jakie jest z nimi związane. Ustalenia pierwszego i drugiego rozdziału pozwoliły rozgraniczyć podstawowy przedmiot badań od innych rodzajów samorządu, przyjęć określoną aparaturę pojęciową oraz finalnie dokonać analizy art. 17 ust. 1 Konstytucji. Niezmiernie interesujący jest w rozdziale drugim podrozdział 1.3.pt.Zawody prawnicze w dobie nowych przemian społecznych, gdzie Autor porusza problem wpływu nowych technologii” na rozwój a nawet trwanie profesji prawniczych”. Szkoda, że nie ma szerszych rozważań w tym temacie, zwłaszcza weryfikacji przez Autora hipotezy, iż nastąpi demontaż tradycyjnych profesji, z kolei większość profesjonalistów zostanie zastąpiona ludźmi o mniejszych kwalifikacjach oraz wysoce skutecznymi systemami oraz innej, że usługi prawne będą częściej oferowane przez Internet, a prawnik stanie się kimś w rodzaju „inżyniera informacji prawniczej.

Trzeci rozdział to zarys genezy samorządu zawodowego. Moim zdaniem należało te wywody zaprezentować w rozdziale pierwszym, omawiając pojęcie samorządu i samorządu zawodowego. Autor zdecydował inaczej, prezentując uregulowania poszczególnych samorządów zawodowych. Oprócz wyjaśnienia zjawiska samorządu zawodowego w perspektywie historycznej, rozdział skupia się na ustaleniu rodowodu samorządów zawodowych, upatrujących jego początków w starożytności i średniowieczu. Jednak celem rozprawy nie jest ukazanie historii regulacji prawnej poszczególnych profesji i korporacji. Ale pokazanie czy i w jakim zakresie historia miała wpływ na rozwój tendencji odnośnie do samorządu zawodowego widocznych nie tylko w okresie tworzenia konstytucji (lata 1989–1997). Analiza pokazuje, czy oraz na ile ustawy i rozporządzenia regulujące dawniej poszczególne samorzady zawodowe mogły wpłynąć na kształt konstytucyjnych rozwiązań.

W czwarty rozdziale mamy przegląd rozwiązań dotyczących samorządu zawodowego w Konstytucjach Polskich obowiązujących przed 1997 r. poczynając od konstytucji marcowej. Obserwacja historycznych Konstytucji pokazuje, jak kształtowały się do 1997 r. ustrojowe podstawy samorządu zawodowego i jaką zajmował on pozycję w systemie prawa do tego czasu. W kontekście tych regulacji Autor dokonuje oceny znaczenia art. 17 ust. 1 Konstytucji z 1997 r.

Piąty rozdział koncertuje się na pracach konstytucyjnych z lat 1989–1997, w ramach których wypracowano nadal aktualne podstawy konstytucyjne samorządu zawodowego. Przedmiotem odrębnych ustaleń są prace z lat 1989–1991, 1991–1993 i 1993–1997. W rozdziale



tym poruszono dwa zagadnienia: drogę do uchwalenia art. 17 ust. 1 Konstytucji oraz poszczególne konstrukcje redakcyjne tego przepisu w aspekcie prac konstytucyjnych.

Ustalenia, uzyskane na podstawie analizy prac konstytucyjnych, być może posłużą zdaniem Autora, do udzielenia odpowiedzi na pytanie o przyczyny, jakie stały za przyjęciem obecnej treści art. 17 ust. 1 Konstytucji.

Kolejne podrozdziały proponują spojrzenie na art. 17 ust.1 Konstytucji przez pryzmat konstrukcji redakcyjnych tj .ustawowej formy tworzenia samorządu zawodowego, samorządu zawodowego, zawodu zaufania publicznego oraz funkcji samorządu zawodowego. Autor wskazał w nim także na odmienność treści art.17 ust.1 i art.17 ust.2 Konstytucji

Szósty rozdział przedstawia zagadnienia ustawowej formy tworzenia samorządów zawodowych. Tym zagadnieniom poświęcono trzy podrozdziały, obejmujące kwestie tworzenia i znoszenia samorządów zawodowych, wyróżnionych przez TK dwóch kategorii samorządu zawodowego, a także problemu dopuszczalności tworzenia kilku samorządów zawodowych dla tego samego zawodu.

Siódmy rozdział odnosi się ściśle do samorządu zawodowego (samorządu zawodu zaufania publicznego). Jest to spojrzenie Autora poprzez pryzmat orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Rozważania są istotne dla realizacji tematu dysertacji i Autor to dostrzega szeroko prezentując spojrzenie TK na różne aspekty samorządu zawodowego. Omówiono więc tu samorząd zawodowy jako formę decentralizacji administracji publicznej. Bez wyjaśnienia tego podstawowego znaczenia samorządu zawodowego niemożliwe byłoby podjęcie innych zagadnień. Kolejny podrozdział dotyka recentralizacji zadań publicznych. Decentralizacja poprzez samorząd zawodowy jest procesem odwracalnym, co ukazuje praktyka. Mamy tu także wywody na temat nadzoru, nad samorządem zawodowym, jego zadań przynależności do samorządu zawodowego i jego wewnętrznej organizacji. związku z tym następne podrozdziały dotyczą problematyki zadań samorządu zawodowego, a także zasad rządzących rozdziałem zadań między państwem a korporacją zawodową.

Przedmiotem ustaleń są również kwestie odnoszące się do działalności prawodawczej samorządu zawodowego. Refleksje Autora to także wskazanie na podmiot samorządu zawodowego przez TK. Można zasadnie uznać, że substrat osobowy, podmiot czy po prostu grupa zawodowa są elementem dookreślającym samorząd zawodowy, bez uwzględnienia którego opis jego statusu byłby niepełny. Autor pokazał w nim także odmienność treści art.17 ust.1 i art.17 ust.2 Konstytucji. Ale podnosi też problem przynależności do samorządu zawodowego. Podkreśla, że zgodnie z orzecznictwem TK członkostwo w samorządzie zawodowym ma charakter obligatoryjny. Stawia także pytanie, czy każda osoba wykonująca dany zawód zaufania



publiczny jest członkiem grupy, korporacji czy też wspólnoty?” Odpowiedź wydaje się twierdząca”.

Autor rozwija ten temat w punkcie 8.1. Ale nie dostrzegłam jednoznacznego stanowiska Autora w tej kwestii. Określenie” wydaje się „nie jest jednoznaczne. I na dodatek niejednoznaczność stanowiska wynika z treści dysertacji, gdzie argumentów negujących przymusową przynależność nie można zdaniem Autora szukać w treści art. 17.ust.1, bowiem treść tego przepisu nie stanowi uzasadnienia dla takiej tezy (s.224). Akceptując stanowisko TK Autor uważa - i słusznie - iż pojęcie samorządu zawodowego jest kombinacją różnych koncepcji, różnych, ale nieprzeciwstawnych. Trybunał Konstytucyjny zarówno rozwija znaczenie prawne samorządu zawodowego, jak i dostrzega społeczną treść samorządu zawodowego. Są to równoważne ujęcia samorządu. Z tego wynika również wniosek następny, że problematyki samorządu zawodowego nie da się zamknąć wyłącznie w przedziale zagadnień prawnych(s.183).

Ósmy rozdział dotyczy problematyki zawodu zaufania publicznego. Niezbędnym krokiem dla wyznaczenia zakresu działalności samorządu zawodowego, jak również jego składu osobowego jest zdefiniowanie zawodu zaufania publicznego. Samorząd zawodowy, zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji, reprezentuje osoby wykonujące zawody zaufania publicznego, a także sprawuje pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Z treści przywołanego przepisu wynika więc, że z samorządem zawodowym ściśle powiązane jest istnienie zawodu zaufania publicznego. Zasadniczym celem rozważań jest ustalenie treści, jaką wiąże z pojęciem zawodu zaufania publicznego Trybunał Konstytucyjny.

Dziewiąty rozdział odnosi się do funkcji samorządu zawodowego. Mamy tu funkcje reprezentowania osób wykonujących zawody zaufania publicznego oraz obejmuje orzecznictwo TK. Następnie funkcje sprawowania pieczy nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony Dla podkreślenia te znaczenia tej funkcji omówiono również kwestie zakresu i publicznej natury owej pieczy, a także charakteru zadań samorządu zawodowego z obszaru sprawowania pieczy.

W ramach rozważań szczegółowych dokonano na ogół wnikliwej analizy poszczególnych komponentów konstrukcji pracy. Merytorycznie praca nie budzi zastrzeżeń. Ważne są wywody Autora, chociaż skromne, dotyczące art. 31 ust.3 Konstytucji, który wpływa na granice dopuszczalnej ingerencji w wolność gospodarczą w tym wolność wyboru miejsca i charakteru wykonywanego zawodu. Szkoda, że Autor nie odniósł się i nie powołał na rozległe rozważania w tym temacie Jerzego Ciapały z przywołanej niżej pozycji. Ten wątek aczkolwiek pojawia się jednak na ss. 204, 242, 259, 303, ale bardzo lakonicznie. Mój niedosyt dotyczy także braku wyraźnego stanowiska Autora w kilku kwestiach prezentowanych w pracy. Posiłkuje się przy tym



w większości rozważaniami Trybunału Konstytucyjnego nie wypowiadając własnego zdania np. w sprawie czy wprowadzenie owych reglamentacji spełnia wymagania zawarte we wzorcu, jaki stanowi art. 31 ust. 3 Konstytucji? W przypadku zawodów zaufania publicznego zasadność postawionego pytania winno się uzupełnić o kwestię, czy zadania nałożone na samorząd wypełniające treść art. 17 ust.1 Konstytucji, zezwalają na stwierdzenie, iż dla ich skutecznego wyegzekwowania powinno się wprowadzić ograniczenia w korzystaniu z wolności konstytucyjnych. W tej sprawie wywody Autora są lakoniczne. Niemniej warto docenić, iż w kwestii -zawód zaufania publicznego jako zawód reglamentowany a dostęp do innych zawodów -wywody Autora są spójne i konkretne w treści całej dysertacji. Różnica polega na tym, że dostęp do innych zawodów może być kontrolowany albo swobodny. Ważne jest, aby ustawodawca dochował przesłanki wynikające z Konstytucji, z kolei samorząd zawodowy – stosownie do celu regulacji i wskazań Trybunału – należycie odczytywał swoją rolę.

Brakuje mi także odpowiedzi na pytania : Czy art.17 ust.1 Konstytucji RP ma znaczenie i jakie dla prawa do sądu wyrażonego w art.45 ust.1 Konstytucji RP? Czy dostęp i limitacje do zawodu zaufania publicznego łączą się z innymi wartościami wyrażonymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej?

#### **4. Strona formalna i baza źródłowa**

Baza źródłowa jest bardzo obszerna i zróżnicowana, reprezentatywna dla realizacji tematu. W pracy nie zabrakło wykazu źródeł prawnych w niej wykorzystanych, orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, czy sądów, a także stenogramów sejmowych, dokumentów czy opinii, co niewątpliwie pozwoliło wyżej ocenić pracę Autora, a samą dysertację uczyniło rzetelną i bardziej przejrzystą. Bibliografia jest rozległa, nie mniej jednak wypada tu zauważyć pewne braki w zakresie wykorzystanej literatury i to zarówno w odniesieniu do pozycji książkowych, jak i innych publikacji. Zabrakło w pracy wykorzystania książek: np. T Gardocka J . Sobczak, (red.) *Zawody prawnicze*, Toruń 2010; B. Banaszak, M. Bernaczyk, *Aktywizm sędziowski we współczesnym państwie demokratycznym*, Warszawa 2012; R. Kmieciak, *Ustrój i zadania samorządu zawodowego*, [w:] *Samorząd w Polsce. Istota, formy, zadania*, red. S. Wykrętowicz, Poznań 2008; Komentarza do Konstytucji red. M. Safjan i L. Bosek, czy pracy J. Ciapały, *Konstytucyjna wolność działalności gospodarczej*, Szczecin 2009.

Strona formalna pracy zadawała. Autor z wnikliwą starannością wykonał w szczególności przypisy.

#### **5. Ocena końcowa**





Biorąc pod uwagę ocenę formalną, metodyczną i merytoryczną stwierdzam, że praca spełnia wymogi formalne stawiane pracom w dyscyplinie nauki prawne. W poniższej recenzji poddano ocenie następujące aspekty przedłożonej rozprawy: 1) wybór tematyki badawczej, 2) sformułowanie celu badań, 3) deklarowane oraz wykorzystane metody badawcze, 4) wykorzystane materiały źródłowe, 5) struktura rozprawy prezentującej uzyskane wyniki badań, 6) zawartość merytoryczna ww. rozprawy, 7) redakcyjna poprawność ww. rozprawy.

Autor dokonał oryginalnego rozwiązania problemu prawnego i wykazał się ogólną prawniczą wiedzą teoretyczną.

Oznacza to, że recenzowana rozprawa spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789 ze zm.), który w tym zakresie na podstawie art.179 ust.1 ustawy z dnia 3 lipca 2018r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce(Dz.U.poz.1669) znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie.

Prof. dr hab. Halina Zioba-Zalucka



